

2. Постанова Кабінету міністрів України «Про питання соціальної підтримки осіб, яких було незаконно позбавлено особистої свободи» від 31.01.2018 № 38
3. House J. S. Work stress and social support / J. S. House // Reading, MA: Addison-Wesley - 1981.
4. Sarason I. G. Social Support: Theory, Research and Applications. Springer / I. G. Sarason & B. R. Sarason (Eds.) // NATO Advanced Research Series - 1985.
5. Міхеєва О. Ю. Форми та методи соціальної підтримки сімей / Міхеєва О. Ю. // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія: Соціально-педагогічна. - 2015. Вип. 25. С. 101-110. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppk_sp_2015_25_13

Костенко К.О., студентка МП-1 кафедри
Школа соціальної роботи, факультету соціальних наук і
соціальних технологій НаУКМА
kkostenko1516@gmail.com

Науковий керівник: **Гусак Н.Є.**, к.соц.н., доцент,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
gusakny@ukma.edu.ua

МІЖВІДОМЧА ВЗАЄМОДІЯ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Право на освіту визнане демократичною цінністю і гарантоване всім особам, адже спрямоване на розвиток особистості та реалізацію її потенціалу в майбутньому.

Саме впровадження інклюзивної освіти дозволяє людям з особливими освітніми потребами мати рівні можливості для навчання, тобто використовувати освіту як суспільне благо у формі придбання знань та відчуття приналежності до соціальної спільноти на рівноправній основі [5].

Інклюзивна освіта передбачає ефективну взаємодію між державою, навчальним закладом та батьками, діти яких мають особливі освітні потреби. Для її впровадження необхідно створити [2]:

- базові умови – має гарантувати держава;
- загальні умови - мають забезпечувати заклади освіти;
- індивідуальні умови навчання учнів із порушеннями різного типу – про ці особливості батьки мають повідомляти працівників закладів освіти.

Держава має забезпечити цей процес відповідною нормативно – правовою базою, ефективним механізмом використання державних субвенцій, додатковим навчанням вчителів щодо роботи із дітьми з особливими освітніми потребами, дотриманням принципів універсального дизайну в освіті [4].

Загальні умови інклюзивної освіти допомагають виробити спільний підхід, що базується на принципах рівності та доступності для всіх учнів [2]. Без їх дотримання

неможливо гарантувати дітям з особливими освітніми потребами право на навчання. До загальних умов інклюзивної освіти відносять такі: архітектурну доступність школи, гнучкий навчальний процес, що передбачає створення індивідуальної навчальної програми та відповідних методичних рекомендацій, якісну роботу вчителів та асистентів, які мають бути підготовленими до навчання учнів із різними освітніми потребами [3].

Навчання дітей із порушеннями має базуватися на їх індивідуальних потребах. Якщо у школі навчаються такі діти, то для них мають бути створені відповідні умови як у класі (зручні меблі, адаптована література), так і у всіх приміщеннях школи (пандус при вході, поручні у коридорах, облаштовані туалетні кімнати тощо) [1].

Отже, впровадження інклюзивної освіти – це комплексний процес, який передбачає ефективну взаємодію держави, закладу освіти та батьків, діти яких мають особливі освітні потреби, за необхідності забезпечення відповідних умов.

Список використаних джерел

1. Софій Н. З. Універсальний дизайн в освіті / Н. З. Софій. // ТОВ «Видавничий дім «Плеяди». – 2015. – С. 76.

2. M. Ainscow. Learning from differences: a strategy for teacher development in respect to student diversity / K. Messiou, M. Ainscow, G. Echeita. – 2016. – p. 18.

3. Mihai A. The Right to Inclusive Education. Equal Opportunities for All / Adelina Mihai. // RSP. – 2017. – №54. – С. 125–134.

4. Rose A. The Principles of Universal Design for Learning implemented in a non-profit organization: The Discovery Center. / Albert Rose. – 2017. – С. 55.

6. United Nations Convention on the Rights of Persons with Disabilities [Електронний ресурс]. – 2006. – Режим доступу до ресурсу:
http://www.un.org/disabilities/documents/convention/convention_accessible_pdf.pdf.

Крентовська Н.В., студентка БП- 4 кафедри
Школа соціальної роботи, факультету соціальних наук і
соціальних технологій НаУКМА
nkrentovska@gmail.com
Науковий керівник: **Бойко О.М.**, к. пед. н.,
д-р філософії (PhD) з соціальної роботи
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
oksana.boyko@ukma.edu.ua

ПРОБЛЕМИ СІМЕЙ ПІД ЧАС СОЦІАЛЬНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ КОМБАТАНТІВ

Після демобілізації комбатанти в процесі їх соціальної інтеграції, зокрема, повернення до родини, стикаються з